

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 novembre 2023

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

**Proposition de révision de l'article 150
de la Constitution en vue d'étendre
les garanties constitutionnelles
applicables à la presse écrite
à tous les médias d'information et
de poursuivre uniformément
toutes les expressions punissables incitant
à la haine, à la violence et à la discrimination**

Amendement

Voir:

Doc 55 **1791/ (2020/2021)**:

001: Proposition de révision de la Constitution de M. Calvo et consorts.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 november 2023

HERZIENING VAN DE GRONDWET

**Voorstel tot herziening van artikel 150
van de Grondwet teneinde de grondwettelijke
waarborgen voor de drukpers uit te breiden
tot alle informatiemedia en
met het oog op een gelijke vervolging
van alle strafbare uitingen
die aanzetten tot haat, geweld en
discriminatie**

Amendement

Zie:

Doc 55 **1791/ (2020/2021)**:

001: Voorstel van herziening van de Grondwet van de heer Calvo c.s.

10617

N° 1 de M. De Vriendt et Mme **Bury**

Article unique

Compléter l'article 150 proposé par ce qui suit:

“, et à l'exception des délits liés au terrorisme.”

JUSTIFICATION

L'article 5 de la Convention du Conseil de l'Europe pour la prévention du terrorisme, faite à Varsovie le 16 mai 2005, prévoit ce qui suit:

“Article 5 – Provocation publique à commettre une infraction terroriste 1. Aux fins de la présente Convention, on entend par “provocation publique à commettre une infraction terroriste” la diffusion ou toute autre forme de mise à disposition du public d'un message, avec l'intention d'inciter à la commission d'une infraction terroriste, lorsqu'un tel comportement, qu'il préconise directement ou non la commission d'infractions terroristes, crée un danger qu'une ou plusieurs de ces infractions puissent être commises. 2. Chaque Partie adopte les mesures qui s'avèrent nécessaires pour ériger en infraction pénale, conformément à son droit interne, la provocation publique à commettre une infraction terroriste telle que définie au paragraphe 1, lorsqu'elle est commise illégalement et intentionnellement.”

L'article 18, alinéa 1er, de la même Convention du Conseil de l'Europe pour la prévention du terrorisme prévoit ce qui suit:

“Dans les cas où elle est compétente en vertu de l'article 14, la Partie sur le territoire de laquelle se trouve l'auteur présumé de l'infraction est tenue, si elle ne l'extrade pas, de soumettre l'affaire, sans retard excessif et sans aucune exception, que l'infraction ait été ou non commise sur son territoire, à ses autorités compétentes pour l'exercice de l'action pénale, selon une procédure conforme à la législation de cette Partie. Ces autorités prennent leur décision dans les mêmes conditions que pour toute autre infraction de caractère grave, conformément aux lois de cette Partie.”

La provocation publique à commettre une infraction terroriste doit donc être soumise par la Belgique à ses autorités

Nr. 1 van de heer De Vriendt en mevrouw **Bury**

Enig artikel

Het voorgestelde artikel 150 aanvullen met de volgende woorden:

“en voor deze die verband houden met terrorisme”.

VERANTWOORDING

Artikel 5 van het Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme, gedaan te Warschau op 16 mei 2005, bepaalt:

“Artikel 5 – Openbare aanzetting tot het plegen van een strafbaar feit van terroristische aard 1. Voor de toepassing van dit verdrag wordt onder “openbare aanzetting tot het plegen van een strafbaar feit van terroristische aard” verstaan de verspreiding of het anderszins publiekelijk ter beschikking stellen van een boodschap, met het oogmerk aan te zetten tot het plegen van een strafbaar feit van terroristische aard, wanneer dergelijk gedrag, ongeacht of het al dan niet rechtstreeks aanstuurt op het plegen van strafbare feiten van terroristische aard, het gevaar oplevert dat een of meer van deze strafbare feiten mogelijk worden gepleegd. 2. Iedere partij keurt de maatregelen goed die nodig zijn om openbare aanzetting tot het plegen van een strafbaar feit van terroristische aard, zoals omschreven in het eerste lid, overeenkomstig haar nationale recht strafbaar te stellen, wanneer sprake is van wederrechtelijkheid en opzet.”

Artikel 18, lid 1, van hetzelfde Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme bepaalt:

“De partij op het grondgebied waarvan de vermoedelijke dader van het strafbaar feit zich bevindt, moet, wanneer zij overeenkomstig artikel 14 rechtsmacht heeft en deze persoon niet uitlevert, de zaak zonder buitensporige vertraging en zonder enige uitzondering met het oog op vervolging voorleggen aan haar bevoegde autoriteiten, volgens een procedure overeenkomstig de wetgeving van deze partij, zulks ongeacht of het strafbaar feit al dan niet op haar grondgebied is gepleegd. Die autoriteiten nemen hun beslissing in dezelfde omstandigheden als voor enig ander ernstig strafbaar feit overeenkomstig de wetgeving van die partij.”

De openbare aanzetting tot het plegen van een strafbaar feit van terroristische aard moet dus door België zonder

compétentes pour l'exercice de l'action pénale sans retard excessif *et sans aucune exception*, selon une procédure conforme à la législation belge, que l'infraction ait été ou non commise sur le territoire belge.

Les autorités belges prennent leur décision dans les mêmes conditions que pour toute autre infraction de caractère grave, conformément aux lois belges.

La Convention du Conseil de l'Europe pour la prévention du terrorisme du 16 mai 2005 (adoptée par la loi du 11 août 2017) enjoint les parties contractantes de prendre, sans délai, des mesures positives visant à mettre fin à toute forme de provocation publique à commettre une infraction terroriste. Étant donné que l'actuel article 150 de la Constitution entrave dans la pratique l'application efficace de l'article 140*bis* du Code pénal, une modification semble s'imposer. Il convient donc de prévoir une seconde exception à la compétence de la cour d'assises pour les délits de presse associés au terrorisme. Il faut lutter efficacement non seulement contre le racisme, mais aussi contre le terrorisme. Le terrorisme est au moins aussi dangereux que le racisme.

Cette seconde exception vise tous les délits de presse liés au terrorisme en général et ne se limite donc pas aux délits ayant trait à la provocation publique à commettre une infraction terroriste.

Par conséquent, peuvent aussi faire l'objet de poursuites devant le tribunal correctionnel les personnes par exemple suspectées de:

1. menacer de réaliser une infraction terroriste (article 137, § 3, 6°, du Code pénal);

2. revendiquer à l'avance, sous quelque forme et par quelque moyen que ce soit, la commission d'une infraction terroriste, à l'exception de l'infraction visée à l'article 137, § 3, 6°, du Code pénal (article 140*septies*, § 2, 5°, du Code pénal);

3. réunir, par quelque moyen que ce soit, directement ou indirectement, en utilisant internet par exemple, des moyens matériels, y compris une aide financière, avec l'intention qu'ils soient utilisés ou en sachant qu'ils seront utilisés, en tout ou en partie, en vue de commettre ou de contribuer à une infraction visée aux articles 137 et 140 à 140*septies* du Code pénal (article 141 du Code pénal).

buitensporige vertraging *en zonder enige uitzondering* met het oog op vervolging voorgelegd worden aan zijn bevoegde autoriteiten, volgens een procedure overeenkomstig de Belgische wetgeving, zulks ongeacht of het strafbaar feit al dan niet op Belgisch grondgebied is gepleegd.

De Belgische autoriteiten nemen hun beslissing in dezelfde omstandigheden als voor enig ander ernstig strafbaar feit overeenkomstig de Belgische wetgeving.

Het Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme van 16 mei 2005 (goedgekeurd bij de wet van 11 augustus 2017) legt de verdragsluitende partijen de verplichting op onverwijld positieve maatregelen te nemen die erop zijn gericht een einde te maken aan elke vorm van openbare aanzetting tot het plegen van een strafbaar feit van terroristische aard. Aangezien het huidige artikel 150 van de Grondwet de efficiënte toepassing van artikel 140*bis* van het Strafwetboek in de praktijk onmogelijk maakt, lijkt een aanpassing noodzakelijk. Er moet dus een tweede uitzondering gemaakt worden op de bevoegdheid van het hof van assisen voor drukpersmisdrijven, thans voor drukpersmisdrijven die verband houden met terrorisme. Racisme moet doeltreffend bestreden worden, maar terrorisme ook. Terrorismen is minstens even gevaarlijk als racisme.

Deze tweede uitzondering viseert alle drukpersmisdrijven die verband houden met terrorisme in het algemeen en dus niet alleen deze waarmee openbaar wordt aangezet tot het plegen van een strafbaar feit van terroristische aard.

Zullen bijgevolg ook voor de correctionele rechtbank kunnen gebracht worden, diegenen die bijvoorbeeld verdacht worden van:

1. de bedreiging met het plegen van een terroristisch misdrijf (artikel 137, § 3, 6°, van het Strafwetboek);

2. het voorafgaandelijk opeisen van het plegen van een terroristisch misdrijf, met uitzondering van het misdrijf bedoeld in artikel 137, § 3, 6°, van het Strafwetboek, om het even in welke vorm en via welk middel deze opeising plaatsvindt (artikel 140*septies*, § 2, 5°, van het Strafwetboek);

3. het op enigerlei wijze, direct of indirect, via bijvoorbeeld het internet materiële middelen inzamelen, daaronder begrepen financiële hulp, met het oogmerk dat deze worden gebruikt of in de wetenschap dat zij, geheel of gedeeltelijk, zullen worden gebruikt, om een misdrijf als bedoeld in de artikelen 137 en 140 tot 140*septies* van het Strafwetboek te plegen of eraan bij te dragen (artikel 141 van het Strafwetboek).

Le cas échéant, dans l'hypothèse où le législateur envisagerait d'incriminer ce comportement, les auteurs de l'infraction d' "apologie du terrorisme" pourraient faire l'objet de poursuites devant les juridictions pénales ordinaires.

Par "infraction terroriste", on entend notamment les comportements visés aux articles 3 et suivants de la directive (UE) 2017/541 du Parlement européen et du Conseil du 15 mars 2017 relative à la lutte contre le terrorisme et remplaçant la décision-cadre 2002/475/JAI du Conseil et modifiant la décision 2005/671/JAI du Conseil.

Il peut être renvoyé à la proposition de loi modifiant le Code pénal, tendant à réprimer l'apologie du terrorisme en public et sur Internet, déposée par M. Denis Ducarme et consorts (*Doc. parl.*, Chambre, 2020-2021, DOC 55 1847/001).

In voorkomend geval, wanneer de wetgever die handeling strafbaar zou stellen, zouden ook diegenen die het misdrijf "verheerlijking van terrorisme" plegen voor de gewone strafrechtbanken kunnen vervolgd worden.

Onder "terroristisch misdrijf" zal men inzonderheid verstaan gedragingen bedoeld in de artikelen 3 en volgende van Richtlijn (EU) 2017/541 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 inzake terrorismebestrijding en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/475/JBZ van de Raad en tot wijziging van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad.

Er kan verwezen worden naar een wetsvoorstel tot wijziging van het Strafwetboek, teneinde de verheerlijking van terrorisme in het openbaar en op het internet te bestraffen, ingediend door de heer Denis Ducarme c.s. (*Parl. St.*, Kamer, 2020-2021, DOC 55 1847/001).

Joris De Vriendt (VB)
Katleen Bury (VB)